

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Dokumentdatum

2025-12-04

Version

5.0

Fastställt av

Chef VO Underhåll

Gäller från

2025-12-05

Ersätter

4.0

Skapat av

Eriksson Ulf

Konfidentialitetsnivå

1 Ej känslig

BVS 544.94008 - Behörighet, Signalsäkerhetskontrollant och fortbildare för signalsäkerhetskontrollant

Detta dokument ingår i Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för järnväg. Se särskilda regler för förvaltning av Säkerhetstillstånd.

Innehållsförteckning

1	Syfte	2
2	Omfattning	2
3	Hjälpmedel och referenser	2
4	Definitioner och förkortningar	2
5	Ansvar	3
5.1	Krav på företag	3
5.2	Krav på SISÄ-kontrollant	3
5.3	Övriga krav	3
6	Behörighetskrav	4
6.1	Egenskaper	4
6.2	Kunskaper	4
6.3	Erfarenheter	4
6.3.1	Ny behörighet	4
6.3.2	Förnyad behörighet	4
6.3.3	Utökad behörighet	4
6.4	Övriga krav	5
6.5	Fortbildare	5
6.5.1	Rapportering	5
6.6	Klassificering av behörighet	5
7	Behörighetsprövning	6
7.1	Underlag för beslut om behörighet	6
7.1.1	Kunskapskontroll	6
7.2	Registrering av behörighet	6
7.3	Behörighets giltighet	7
7.4	Revision	7
7.5	Återkallelse av behörighet	7
	Versionslogg	9

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

1 Syfte

Denna standard ska tillämpas för att skapa ett system, och ett gemensamt synsätt vid urval och bedömning av SISÄ-kontrollanter och fortbildare.

2 Omfattning

Denna standard beskriver:

- Krav på organisationsenhet eller det företag som genomför kontrollbesiktning i signalanläggningar.
- Behörighetskrav för signalsäkerhetskontrollant (SISÄ-kontrollant) och för fortbildare av SISÄ-kontrollant.
- Grundläggande rutiner för behörighetsprövning.

Den personliga behörigheten innebär att en person bedömts inneha kompetens för att:

- Utföra kontrollbesiktning enligt TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning inom på behörighetsbevis angiven kontrollbesiktningsklass.
- I förekommande fall fungera som fortbildare för SISÄ-kontrollant.

3 Hjälpmedel och referenser

3.1 Hjälpmedel

Intet.

3.2 Referenser

TDOK 2014:0230

Trafikverkets kompetenskrav för tillträdes- och trafiksäkerhetfunktioner

TRVINFRA-00301

Termer (bilaga1) samt förkortningar och symboler (bilaga2)

TRVINFRA-00308

Ibruktagande- och kontrollbesiktning

4 Definitioner och förkortningar

4.1 Definitioner

SISÄ-kontrollant Egentligen signalsäkerhetskontrollant. Den person som utför kontrollbesiktning TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning.

I övrigt används termer och begrepp enligt TRVINFRA-00301.

4.2 Förkortningar

Intet.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

5 Ansvar

Den organisationsenhet eller det företag som genomför kontrollbesiktningar i signaltekniska säkerhetsanläggningar ska ha ansvariga personer anställda som ansvarar för:

- Expertstöd (teknikansvarig).
- Regelansvar med avseende på styrande dokument.
- Utredare eller kontaktperson för signaltekniska avvikelser.

Dessa ansvariga personer

- ska ha innehaft behörighet som signalsäkerhetsfunktionär i minst 6 år, utfärdad av Trafikverket
- kan inte vara samma person
- ska arbeta inom det signaltekniska området med Trafikverkets signalanläggningar
- ska kontinuerligt följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

5.1 Krav på företag

Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll genomför en bedömning vid ett möte med de företag som första gången ansöker om behörighet för anställd personal.

Följande ingår i bedömningen

- Organisationsenhetens eller företagets fastställda och dokumenterade rutiner och kontrollsystem för hantering av åtgärder enligt denna standard.
- Kompetensen hos de ansvariga personerna enligt avsnitt "Ansvar" ovan.

5.2 Krav på SISÄ-kontrollant

SISÄ-kontrollantens primära ansvar är att genomföra kontrollbesiktning enligt TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning.

SISÄ-kontrollanten ska vara fri från sådan påverkan som kan inverka negativt på arbetet och dess kvalitet.

SISÄ-kontrollanten ska bedöma om uppdrag ligger inom vederbörandes kompetensområde. Om så inte är fallet ska denne, utan dröjsmål, anmäla detta till sin chef som ansvarar för att omfördela uppdraget.

5.3 Övriga krav

De företag som genomför kontrollbesiktningar i Trafikverkets säkerhetsanläggningar ska delta med minst en representant på seminarier som anordnas av Trafikverket.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

6 Behörighetskrav

Vid urval ska nedan angivna krav uppfyllas.

6.1 Egenskaper

Vid bedömning av den som söker behörighet som SISÄ-kontrollant ska följande egenskaper beaktas:

- Integritet och insikt att avsäga sig uppdrag för vilket kompetensen är bristfällig.
- God stresstålighet, iakttagelseförmåga, ansvarskänsla och gott omdöme.
- Förmåga att kunna rapportera anmärkningar på ett klart och entydigt sätt.

6.2 Kunskaper

SISÄ-kontrollant ska ha kunskaper om:

- Kontrollbesiktning enligt TRVINFRA-00308 Ibruktage- och kontrollbesiktning.
- Uppbyggnad och funktion hos den typ av anläggning som ansökan berör, motsvarande godkänt resultat i Trafikverksskolans signaltekniska grundutbildning, med kurskoden BSG1-BSGS, och andra anläggningsspecifika utbildningar¹.
- De olika arbets- och skyddsformer som finns för arbete med signalanläggningar och de regler som gäller för dessa.

6.3 Erfarenheter

Den som söker behörighet som SISÄ-kontrollant ska ha erfarenhet enligt nedan. Ny behörighet söks av person som inte är SISÄ-kontrollant. Förnyad och utökad behörighet söks av en person som är SISÄ-kontrollant.

6.3.1 NY BEHÖRIGHET

Den som söker ny behörighet ska:

- Ha allmän erfarenhet av arbete med signalanläggningar under minst ett års tid efter avslutad signalteknisk grundutbildning och sammanlagt under minst två år.
- Minst sex månader, under året direkt föregående ansökningstillfälle, ha arbetat med och medverkat vid kontrollbesiktningar av anläggningar inom de kontrollbesiktningsklasser som ansökan gäller.

6.3.2 FÖRNYAD BEHÖRIGHET

Den som söker förnyad behörighet ska under tiden från föregående behörighetsprövning:

- Ha arbetat med anläggningar i de kontrollbesiktningsklasser² inom vilka behörighet innehas.
- Ha utfört ibruktage- eller kontrollbesiktningar av någon eller några anläggningstyper i de kontrollbesiktningsklasser för vilka förnyelse söks.

6.3.3 UTÖKAD BEHÖRIGHET

Den som söker utökad behörighet ska under tiden från föregående behörighetsprövning ha medverkat vid kontrollbesiktning inom de tillkommande klasser som ansökan gäller.

-
- 1) Exempel på sådana är utbildningar på ställverk mod 85, hybridlinjeblockering, fjärrstyrningsutrustning mm.
 - 2) Detta krav kan ersättas med självstudier eller repetitionsutbildning för;
 - kontrollbesiktningsklasser med anläggningstyper som är få till antalet eller av annan anledning erbjuder knappa möjligheter till praktiskt arbete, eller
 - sökande som av någon anledning t.ex. tillfälliga arbetsuppgifter av annan natur inte kunnat erhålla praktisk erfarenhet, under en sammanhängande period av längst tre år.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

6.4 Övriga krav

Person som söker behörighet ska:

- Under den tolv månaders period som närmast föregår ansökningstillfället ha deltagit i fortbildning för SISÄ-kontrollant med godkänt resultat.
- Uppfylla hälsokrav³ enligt blankett TÅGDOK 1052 "Hälsodeklaration – personal med säkerhetskritiska arbetsuppgifter", kategori H3 enligt TDOK 2014:0230.

6.5 Fortbildare

Fortbildaren ska vara en person som har 6 års erfarenhet av arbete som SISÄ-kontrollant inom de vanligast förekommande kontrollbesiktningsklasserna. Fortbildaren ska dessutom ha kunskaper i pedagogik samt instruktions- och utbildningsmetodik motsvarande en grundläggande instruktörs- eller lärarutbildning.

Ett fortbildarseminarium genomförs årligen i god tid innan de årliga fortbildningarna av SISÄ-kontrollanter genomförs. Seminariet arrangeras av Trafikverket. Syftet är att planera kommande fortbildningsperiod och att tillfälle ges till insyn i och styrning av kontrollbesiktningsverksamheten.

Under seminariet skall:

- Erfarenheter från det gångna årets kontrollbesiktningsverksamhet utbytas.
- Innehåll i och material för kommande SISÄ-fortbildningar fastställas.
- Bedömningsgrunder för godkännande av deltagarna i SISÄ-fortbildning formuleras.

Behörighet för fortbildare skall förnyas årligen. Deltagande i seminarium är en förutsättning för förnyad behörighet som SISÄ-fortbildare. Fortbildare med giltigt förfall kan ansöka om dispens från deltagande i seminariet. Dispens söks hos den som utfärdat behörighet.

Om förnyad behörighet som SISÄ-kontrollant söks för fortbildare kan ett av de fortbildningstillfällen som denne genomfört anges på ansökningsblanketten.

6.5.1 Rapportering

Fortbildare ska rapportera till Trafikverket i de fall deltagare under fortbildningen inte bedöms uppfylla kraven enligt 5.2 och 6.1.

6.6 Klassificering av behörighet

Behörighet för SISÄ-kontrollant delas in i klasser och finns att ansöka om på Trafikverket.se. För varje klass gäller att den sökande ska uppfylla krav enligt andra punktsatsen i avsnitt 6.2 och tillämpliga delar av avsnitt 6.3 i denna standard.

Ytterligare anläggningar eller anläggningsdelar av lokal eller annan särart kan tillföras i ansökningsrutan "Ansökan om klass som ej finns fördefinierad".

³ Exempel på yrkesroller som innehåller funktioner enligt kategori H3 i TDOK 2014:0230 är ibruktagandebesiktningsman och signalsäkerhetskontrollant.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

7 Behörighetsprövning

Behörighetsprövning utförs av Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll. Underlag för prövning ska levereras av den organisationsenhet eller det företag som ansöker om behörighet för anställd.

Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll ska utse en handläggare som bereder beslut genom att opartiskt kontrollera och bedöma ansökan. Handläggare kan komplettera informationen om den sökande genom att:

- Begära in yttrande från den eller de som har god kännedom om den sökande.
- Genomföra en intervju med den sökande.

Trafikverket utfärdar behörighetsbevis enligt förlaga i bilaga 1. Beslut och underlag för detta ska arkiveras.

7.1 Underlag för beslut om behörighet

Underlag för beslut om behörighet utgörs av ansökningsformulär som finns på Trafikverket.se.

Ansökningsformuläret ska innehålla följande för ny och utökad behörighet:

- Text som beskriver den sökandes erfarenheter inom sökt klass/er.
- Utbildningsintyg för genomförda kurser för sökt klass/er.

Ansökningsformuläret kan vid behov förses med bifogade filer som närmare beskriver den sökandes erfarenhet samt kompetens.

Om giltighetstiden gått ut för tidigare behörighet vid ansökningstillfället och uppehållet är mer än 6 månader hanteras ansökan som ny.

Ansökningsformuläret ska attesteras av den person som ansökan gäller och dennes ansvarige chef. Med attesten intygar chefen uppgifternas riktighet samt att den sökandes egenskaper överensstämmer med kraven enligt punkt 6.1 och att övriga krav i denna standard är uppfyllda.

7.1.1 Kunskapskontroll

Erforderliga skriftliga och praktiska kunskapskontroller ska genomföras innan godkännande.

För ett godkänt resultat i den skriftliga kunskapskontrollen ska deltagarna uppnå minst 75% av poängen för metodikdelen samt 75% för varje enskild nivå.

Om deltagaren genom sina svar på enstaka frågor uppvisar bristande kunskap och förståelse för viktiga avsnitt ska det övervägas om kompletterande insatser behövs innan personen godkänns. Detta oavsett om personen på provet uppnått kravet för varje enskild nivå.

Underkänt resultat vid kunskapskontroll i fortbildning medför att personens behörighet blir tillfälligt vilande.

Omprov får göras max två gånger, får inte vara identiskt med tidigare prov och får inte genomföras samma dag som tidigare prov.

7.2 Registrering av behörighet

En förteckning över utfärdade behörigheter för SISÄ-kontrollanter och fortbildare med kontrollbesiktningsklass och giltighetstid förs av Trafikverket.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0528

Version

5.0

7.3 Behörighets giltighet

Behörighet gäller inom hela Trafikverket och t.o.m. april månads utgång året efter utfärdandet.

Ny ansökan om behörighet ska göras:

- Om behörig SISÄ-kontrollant byter arbetsgivare.
- Vid förändring av kontrollbesiktningsklass enligt avsnitt 6.6.
- Vid förnyelse av behörighet, senast en månad innan befintlig behörighet löper ut.

7.4 Revision

Företag med behörig personal enligt denna standard kan komma att bli föremål för Trafikverkets revision.

7.5 Återkallelse av behörighet

Om brister i genomförande av en kontrollbesiktning eller annan avvikelse som fordrar utredning inträffar skall den inblandade SISÄ-kontrollantens samtliga behörigheter bli vilande genom företagets försorg och rapportering ska omgående ske till Trafikverket.

Om den inblandade signalsäkerhetsfunktionären innehar behörigheter som ibruktagandebesiktningsman eller säkerhetsgranskare ska även dessa bli vilande.

Baserat på utredningens resultat ska SISÄ-kontrollantens arbetsgivare föreslå åtgärder för att hantera situationen. En handlingsplan ska tas fram av företaget för den aktuella avvikelsen.

Inkomna underlag bedöms av Trafikverket som därefter aktiverar behörigheten.

Beroende på avvikelstens art och de omständigheter som föreläggat kan behörigheten återkallas helt eller delvis av Trafikverket.

SLOPP
2026-06-17, ERSATT AV: TRV 100-2020

Som SISÄ-kontrollant

Tilldelad

Namn:

Gustav Granskare

Personnummer:

xyyzz-nnnn

Stationeringsort:

Vinkelboda

Kontrollbesiktningsklass

Utfärdat av:

Anläggningsområde XX

Ort och datum:

X-stad 2009-12-22

Underskrift:

Giltigt t.o.m.

2011-12-22

TDOK-nummer
TDOK 2014:0528

Version
5.0

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
5.0	2025-12-05	Ändrat krav för Säkerhetsprovning, ändrad hantering för hälsokrav.	Guido Gustafsson
4.0	2023-02-28	Ansvar, ansökan, fortbildare, behörighetsprovning, återkallelse	Guido Gustafsson
3.0	2020-03-31	Hälsokrav, säkerhetsskyddslag	Guido Gustafsson
2.0	2018-01-16	Säkerhetsprovning	Guido Gustafsson
1.0	2015-04-01	Konvertering till TDOK	Dahlin Sabina
BVS 544.94008	2009-01-19	Utgiven som standard version 3	
BVF 544.94008	2002-02-15	Version 2	
BVF 544.94008	2000-02-11	Version 1	

SLOPPA

2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320